

Berlins Belejring.

Et Affnit af en ung Piges Liv. Af Alphonse Daudet.

II.

Uheldigvis nyttede det os ikke meget at tage Byer og vinde Slag; vi gik aldrig hurtig nok frem for ham.

„Der. Doktor, vi har taget Mainz“, sagde den unge Pige, idet hun kom mig i Møde med et hjertestærende Smil, og jeg hørte en munter Stemme raabe til mig gennem Øren:

„Det gaar fremad! Det gaar fremad! Om otte Dage holder vi Indtog i Berlin.“

3 det Døeblik var Preusserne ikke mere end otte Dage fra Paris. Vi tænkte først paa, om det ikke var bedst at flytte ham ud paa Landet; men var han kommen derud, vilde Tilstanden der have jagt ham det hele, og jeg fandt ham endnu alt for soog, alt for søv efter det heftige Stød til, at han kunde faa Sandheden at vide.

Den Dag, Belejringen af Paris begyndte, var jeg meget bevæget, da jeg gik op til dem; jeg gik med dem i Angit i Hjertet, som vi alle havde faaet ved at se Stadens Porte lukkede og Kampen begyndte lige under Murene.

„Nu vel“, sagde han, „nu er Belejringen da begyndt!“

„Jeg saa forbaaret paa ham.“

„De ved altsaa, Hr. Oberst?“

Hans Sønnen vendte sig nu imod mig:

„Ja vel, Hr. Doktor! Det er den store Nyhed! Belejringen af Berlin er begyndt.“

Ødet hun sagde dette, traf hun Sønnen ud og ind med en rolig, fottet Mine.

„Hvordan skulde han have anet noget? Hanonerne paa Fortet kunde han ikke høre. Det uheldige Paris i hele sin sørgelige, forstyrrede Tilstand kunde han ikke se.“

alt, hvad han saa fra sin Seng, var den ene Side af Triumfbuen og i Værelset omkring ham en hel Samling Skræmte fra det første Skjærsdomme, der var vel skiftet til at vedligeholde hans Fantasier: Portrætter af Marskaller, Slagstuffer, Kongen af Rom som lille Barn, Kobberstik, der talte om Sejre og Sejrsminde, store, stive Konjokker, der var overfyldt med kejserlige Reflekter, Medaillier, Broncefigurer, en Sten fra St. Selenas Klippe under en Glasbælle, Miniaturportrætter, der alle fremstillede den samme bakkede Dame med kruset Haar og klare Øjne, i gul Skjole med Skinfærmmer — og alt dette, Konjokkerne, Kongen af Rom, Marskallerne, den gule Dame med det korte, højslavede Liv, denne forfærdede Skilhed, som blev funden smukt og yndefuld 1810 det var for den brave Oberst mere end alt, hvad vi kunde fortælle ham, det fit ham til at tro saa naivt paa Belejringen af Berlin.

Efter den Dag faldt de militære Bevægelser os langt lettere. At tage Berlin var nu kun en Taalmodighedssag.

Engang imellem, naar den Gamle fedede sig for meget, læste vi et Brev for ham fra hans Søn, et opdigtet Brev naturligtvis, da der ikke kom noget ind til Paris, og Mac Mahons Adjutant desuden lige efter Slaget ved Sedan var bleven sendt til en Højning i Tyskland.

„Kan De tænke Dem denne unge Piges Fortvivlelse?“

Hun fik ingen Efterretninger fra sin Fader; men hun vidste, han var fange, led Nød, var syg maalk, og dog var hun nødt til at lade ham tale i fiolige Breve, der dog var lidt forte, som man tænker sig, en Soldat i Felten maa skrive dem, naar han stadig drager fremad i det erobrede Land.

Undertiden havde han ikke Skæfter nok dertil; der gik Uger, uden at der kom noget Brev. Men saa blev den Gamle urolig. 3 en Kart kom der saa et Brev fra Tyskland, som hun muntert læste højt for ham, fiddende ved Siden af hans

Seng, medens hun tvang Graaden tilbage. Obersten hørte andægtigt paa hende, smilende med en Mine, som om han vidste god Vælfed, blafalt, kritiserede, forklarede besættninger, vi fandt lidt uheldige. Men hvor han især var stor, var i de Søer, han sendte til sin Søn, „Glem aldrig, at du er en Franskmænd“, sagde han, „vær høimodig mod disse stakkels Mennekker. Gør dem ikke Strigen alt for tung!“ Og det var Anbefalinger, der aldrig fik Ende, de beundringsværdigste Forelesninger over Afgælte for Ejendomsretten, den Østlighed, som skyldte Damerne, en hel militær Væreslovsbog til Brug for Erobrere. Deri blandede han ogsaa nogle almindelige Betragtninger over Politikkens og de Vætingelser, der skulde lægges de Overvundne. Seri, maa jeg tilstaa, var han ikke fordringsfuld.

„Strigserstatning og intet andet! Svad Nytte skulde vi have af at tage deres Provinser? Kan man gøre Tyskland til et Frankrig?“

Han differeede med fast Stemme, og man mærkede, at hans Ord var gementtrængte af saa rene Hølelfeser og en saa patriotisk Tro, at det var umuligt ikke at blive dybt rørt, naar man hørte paa ham.

Kinesiske Skatte i Shan- bjergene.

Hvad Kina gemmer i sin Jord.

Kul til hele Verden i de næste 1000 Aar.

Den danske Legationssekretær, Greve B. Møller-Larvig, har sendt Udenrigsministeriet nogle interessante Oplysninger, som han har indhentet paa en Rejse gennem den kinesiske Provins Shanxi, hvor han traf sammen med den ienskjøbte Professor Nystrøm, der er ansat som Mineralog ved det kejserlige Universitet i Taihuanfu, og hvem de følgende Oplysninger i Sovevæggen skuldes.

Hvad nu først fremmest

Kullene

angaar, kan det siges, at hele det sydlige Shanxi er et eneste Kulfelt, strækkende sig over 30,000 engelske Kvadratmil, tilstrækkeligt til hele Verdens Kulforbrug i de næste 1000 Aar. Den østlige Del af dette Kulfelt bestaar hovedsagelig af Anthracitful, medens det vestlige bestaar af bituminøst Kul. Kvaliteten af disse Kul, det være sig de haarde eller bløde, er fortrinlig og naar fuldt paa Højde med de bedste amerikanske og europæiske.

Selv for en tilfældig rejrende er Kulgrubernes isjuefaldende, idet de Bejen ofte strækker sig langs en aaben Kulaare, ligesom det er et almindeligt Søn at se Vænderne græve Kul op fra Væskanten.

Kullene er selvfølgelig meget billige og benyttes overalt som Brændselmateriale. Ved Kulgruberne er Priisen faaledes kun 60 Øre pr. Ton, men stiger paa Grund af de flatte Kommunikationsmidler ret betydeligt, alt efter Afstanden fra Gruben. 3 Shanxis Hovedstad, Taihuanfu, der ligger ret langt fra Minerne, er Priisen 4 Kr. til 7 Kr. pr. Ton.

Næsten lige saa udbredt som Kul- lene er

Jernmalmen;

den findes hovedsagelig i den østlige Del i Egnen omkring Pingtingzhou og Luan Yu. En stor Del forarbejdes lokalt eller eksporteres til Rabo-provinserne. Malmens Kvalitet er dog ikke første Klasse, da den indeholder mange Slakker. Priisen ved Gruberne er ca. 48 Kr. pr. Ton.

Mærkeligt nok er alle de Naamaterialer, som udføres ved Smeltningen, lige for Haanden, nemlig ildfast Ler, Sand og Kalksten.

Andre Skatte.

Kul og Jern forekommer, som sagt, i størst Mængde, men det kan vistnok siges, at der næppe er et eneste Metal, som ikke i større eller mindre Mængde findes i Provinfen. Saaledes findes der ret store Kobber- og Zinkgruber i Taihou-Distriktet Nord for Taihuanfu. Kviksølv findes end-

videre i rigelige Mængder ved Jen-ghoufou i Vestschanxi. Endvidere findes Sølv, Guld (dog saa lidt bekendt hderst sparsomt), Marmor — hvid og grøn — samt Kalksten i store Mængder og endelig Soda og Sælpeter i de udtørrede Søer i Nordvestschanxi.

Kinesisk Udvinning.

Naar man hører om disse fenomenale Mineralrigdomme, forbaer det en, at der saa godt som intet hidtil er gjort for at udvinde disse Statte. Kullene udnyttes kun lige til Husholdning og udrages paa den mest primitive Maade. Er Marene paa Overfladen, haffes det lige op af Jorden eller graves der primitive Skakter, og alt foretages med Haandkraft. Transporten fra Gruberne til Byerne foregaar paa Muldyrsryg.

Udvinningen af Jernet sker den Dag i Dag som for 1000 Aar siden. En Grube graves i Marken 7 Meter lang, 2 Meter bred og 2 Meter dyb. Jernmalmen lægges sammen med Kul i Rør af ildfast Ler, der stables op omkring og faar Lov til at brænde i flere Dage. Jernet forvandles da til en svampagtig Masse, som udtages og hamres til korte Stænger, og er nu færdig til Transport. Det er en Selvfølge, at det saaledes indvundne Jern kun er af yderst slet Kvalitet. — Saa lidt de rent kinesiske Metoder.

Der er dog ogsaa fra amerikanske og europæiske Kapitalisters

Side gjort Forsøg paa at have den skjulte Skat. Da i 1898 Koncessions- jægernes overfyldte Kina, var der et engelsk Selskab, der kastede sine Øjne paa Shanxi, og det lykkedes virkelig dette at opnaa forskellige Minebevillinger.

Selskabet tog straks ivrig fat med værdifulde geologiske Undersøgelser, men alt Arbejdet standede under Vokserurolighederne, der særlig raadede i Provinfen Shanxi.

Efter Urolighederne og jærlig efter den japanisk-russiske Krig er den patriotiske Bevægelse med Mottoet

„Kina for Kineserne“

blevet enherfende og Selskabet har siden da været Genstand for de utrolige Trakasserier fra jaavel Befolkningens som Mandarinerens Side.

Sagen endte med, at Selskabet opgav Foret og folgte sine Koncessions- tilbage til Provinzialregeringen for den klæffelige Sum af 2,750,000 Taels.

Dermed var Europæernes Saga i Shanxi afsluttet, og Begivenheden vakte den største Tilfredshed, for ikke at sige Bevegelse i det hjemmefte Nige. Der blev saa dannet i Stedet et kinesisk Aktieselskab „The Pao- Chin Co.“, men det har stadig vist sig vanskeligt at tilvejebringe de nødvendige Penge, saa man endog har grebet til saadanne Midler som Udskrivning af Tvangskontributierer fra Handelskammerens Side. Nu gaar forelsig alt ved det gamle, og det er kun i ganske faa Miner, at europæiske Maskiner benyttes.

Det er imidlertid en almindelig udbredt Mening, at Bevægelsen „Kina for Kineserne“ engang vil de ud af sig selv, og besluttes Kina sig virkelig engang til at have den skjulte Skat ved fremmed Hjælp, der ingen Grænser for, hvor mange europæiske Ingeniører og hvor stor europæisk Kapital der her vil kunne finde Anvendelse.

Profesjor G. Matzen

28. December 1840 — 17. Juli 1910.

Om Prof. Matzen, hvis Død vi forleden anmeldte, skriver „Ar. Dagbl.“ af 19. Juli: Med Prof. Matzen er en af Danmarks betydeligste Mænd gaaet bort; derom vil sikkert blive Enighed nu ved hans Død; selv Modstanderne vil kende Naarden og give Udtryk for den Anerkendelse, som sikkert nu vil blive almindelig.

Søn af en sønderjyll Bæver blev afskødet hjulpen frem ad den studerende Vej af en ældre Broder — den af høert Varn i Landet kendte Skolebogudgiver M. Matzen — og

højden har vel Hjælp til en fattig studerende været faa vel anvendt. 3 en Alder af knap 24 Aar blev M. juridisk Kandidat med et usædvanlig fint Resultat, og 3 Aar efter fik han Universitetets Gulmedaille for en Afhandling, der var af den Betslaffenhed, at Universitetet straks saa, at her var et Professoreme.

Da Profesjor Solef døde 1870, blev Matzen uden Konkurrence hans Efterfølger som Universitetslærer i Statsret.

Dette Profesjor Embede har afskødet bestridt med stor Dygtighed i næsten 40 Aar, og som Jurist var Prof. Matzen en af de Mænd, der har Danmarks Navn til Ræder i Udlandet. Han var Medlem af den permanente Voldgiftsdomfiol i Haag, og da Rengræsningspørgsmaalet i Europas nordlige Egne truede med at ubarte til Konflikt mellem Sverrig og Norge, blev Prof. Matzen Opmand i Voldgiftskommissionen.

Og dog er afskødes juridiske Virksomhed næsten det mindste af hans Livsværk.

Den juridiske Profesjor er kun kendt af Jurister og Præster — for hvem han paa Pastoralseminariet docerede Kirkeret — men Polititieren, Agitatoren Matzen er kendt af alle, der i de sidste 30 Aar har beskæftiget sig med politiske Spørgsmaal.

I 1879 blev M. Medlem af Lands- tinget, og i de politiske Kampaar drog han Landet rundt som en af de ivrigste og dygtigste Talsmænd for Højres Sag. Han havde en særlig Gøne til at rive Ungdommen med; derfor lykkedes det ham at rejse en Mængde konservative Klubber, som dog atter er faldne sammen igen, efter at Organistoren traf sig tilbage, og der ingen tilstrækkelig dygtig Agiter medte sig.

Men det største Gny har der dog staaet om Matzens Navn i Anledning af hans Grundlovskorfolkninger, der var et haardnakket Forvar for de provisoriske Finansloves Grundlovsmæssigheder.

Paa dette Punkt vil Modstanderne selvfølgelig ikke høre sig, de vil ikke heller nu give afskødet Ret i hans Betragtninger, men de vil anerkende den Dygtighed og aldrig svigten- de Udholdenhed, hvormed han for- soerede sit Standpunkt.

Prof. M. var alle Dage en god dansk Mand, og derfor saa ogsaa det ienderjylliske Spørgsmaal ham paa Sinde. Han har paa Tvist — udgivet flere Stridskrifter, hvori han med megen Kraft og Dygtighed imødegaar de tytte Juristers Fortolkninger af Optantspørgsmaalet og de danske Sønderlænders hele Væts- stilling.

3 en Mærkede, indtil Søjres Sprængning i 1902, var afskødet Landstingets Formand. 3 de senere Aar har han paa Grund af Sygdom holdt sig stærkt tilbage, men naar han en enkelt Gang tog Ordet, blev der almindelig Opmærksomhed i Sal- len; thi Matzen kunde altid finde et Punkt, som alle andre havde over- seet, men som under hans energi- klare og logiske Behandling snart forekom Tilhørerne at være Sagens Hovedpunkt og egentlige Kerne. — Det var i saadanne Øjeblikke, man forstod, at Prof. Matzen i sine Vel- magtsdage kunde blive den konser- vative Ungdoms beundrede Højer.

Afskødet var Storfors af Danne- brog, Dønd., Dr. juris honoris causa og ekstraordinær Assessor i Søjetret, ligesom han for nylig var Rigskretens Rættormand.

Nyt Billede fra Japanmissionen med Missionærerne Winther og Nielsen med Familie, samt en Gruppe yngre og ældre Japanejere. Trykt paa fint Karton, Storrelse 11 X 14 Tommer. Pris 25 Centis. Halvdelen af Indtægten vel Sal- get gaar til Missionen.

Dan. Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.

Bogfortegnelse Nr. 3.

over Religion og Theo- logi samt almindelig teo- stelia belærende og op- byggelige Skrifter er nu færdig og tilsendes endog frit paa Forlangende.

Dan. Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.

Dan. Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.

Dan. Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.

Dan. Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.

Dan. Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.

Morskabsbøger for Børn.

Dyrebilleder. Digte af Chr. Richardt. Med Tegninger af danske Kunstnere. Bndb. 36 Cts.

Børnens Leg. Gamle danske Sange, Lest og Melodi med Klaverledelse. Tegemaade og Oplysninger ved S. T. Tyregod og O. Thyregod. Bndb. \$1.00.

Historien om Nøjs Pandekage. Med Træsnit af N. Blom. En Bog, der faengsler de aller mindste saa vel som større Børn. Bndb. 20 Cts.

Eventyrbogen. Udvalgte Eventyr samlede fra alle Lande, rigt illustreret. Bndb. 50 Cts.

Læffermændenes Land. Tegninger for Børn af Lorens Frølich med Bers af Anna Erslev. Bndb. 40 Cts.

Tante Solfin. Tegninger af Lorens Frølich med Lest af en Fader. Smukt Bndb. 60 Cts.

Fyrtoget. Eventyr af S. E. Andersen med fulgte Billeder af Hans Tegner. Bndb. 40 Cts.

En Tur til Zoologisk Have. Billeder og Børnerim for de mindste, af Hans Rik. Gamfen. Bndb. 40 Cts.

Dan. Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.

To nye illustrerede Gavebøger for Børn og Unge vil i Sommerens Løb udfomme paa vort Forlag. Særskilt Prisfortegnelse over disse og andre Genstande, passende som Gaver til Børn i Søndagskole og Hjem, vil foreligge omkring 1. Sept. Opmærksomheden henledes imidlertid paa vore Annoncer i Samfundets Blade. Danish Luth. Publ. Høuse.

UNDERWOOD STANDARD TYPEWRITER For Billing, Invoicing, Bookkeeping, Correspondence, Etc. It is a thorough Systematizer. "The Machine You Will Eventually Buy" UNDERWOOD TYPEWRITER COMPANY (Incorporated) Omaha Branch, 1621 Farnam St., OMAHA, NEBR.

Andagtsbøger. Bih. Deck: En lille Statistikk \$2.70 R. P. Madsen: Husandagtsbog . . . 1.50 Dr. Martin Luther: Kristelige Betragtninger . . . 1.00 G. Nielsen og O. Ricard: Tag og Bes . . . 1.35 Sørensen: Statistikk60 Boyes lille Statistikk40 Ungdommens Statistikk25 Draaber fra Livets Flod40 Et paa Jesus25 Den trofaste Forfatter20 Jesu Sindelag: Betragtninger til hver Dag i Raaneren af Macduff 25, med Guldbnit40 Høise R. J. Kanche: Husandagtsbog, Bibelskyster med Betragtninger til hver Dag, ordnede efter Kirkeåret. 666 Sider i solidt Bæstbind1.60 Danish Luth. Publ. Høuse, Blair, Nebr.